

Het oppervlak van de dingen

Luk Lambrecht

Hedendaagse schilderkunst is een gestolde beeldvorming van een coma — van een zich terugtrekken uit de stroom van de drukte tot op het punt van een “ nabeeld ”. De kunst vertraagt “ der lauf der dinge ” als een komma, een leesteken dat opnieuw even ruimte maakt voor reflectie. De schilderkunst is het unieke manipulerende artistieke middel bij uitstek om de particuliere ervaring van het leven van commentaar te voorzien. Schilderkunst als een “ in-between ” tussen de onzekerheid over de werkelijkheid en de materiële realiteit van de kunst. De schilderkunst is springlevend — en geldt vandaag als een redplank om persoonlijke ervaringen en commentaren over de beleefde werkelijkheid op een al even persoonlijke en onnavolgbare manier weer te geven in beelden die sowieso en a priori het statuut van onwaarheid aankleven.

De schilderkunst is an sich en op basis van haar materialiteit abstract. Daarenboven bediende de schilderkunst zich vanaf het midden van de jaren zestig massief en massaal van fotografie als contrapunt voor een idealiserende visie op het leven alsof een schilderij al een “ feilloze ” weergave zou kunnen zijn van “ een ” werkelijkheid. het filteren van het “ waarnemend ” oog op de ons omringende wereld als meer neutrale bron van inspiratie voor het creëren van beelden loopt als een rode draad doorheen de recente geschiedenis van de schilderkunst waarin vandaag ook de informatiesnelweg en de virtuele beeldvorming het fysieke, ervaringsloze referentiekader wordt voor de schilderkunst. Motieven zijn readymades geworden ; de werkelijkheid staat buiten aan de deur als een echo van haar mimesis in “ massa ” en andere media. In deze storm van beelden bevindt zich ook het prille oeuvre van Charlotte Beaudry, dat zich manifesteert vanuit een al even gretige intentie om de werkelijkheid te commentariëren vanuit het standpunt van het technologisch gereproduceerde oog van de camera : de camera, zoals de duitse kunstenaar gerhard richter ooit beweerde, observeert objectiever dan de kunstenaar het ooit zelf zou kunnen wensen.

Schilderkunst heeft in tijden van “ ongecontroleerde ” reproductie van al dan niet bewerkte en gemanipuleerde beelden een materieel karakter. Beelden van de “ nieuwe media ” zijn ongrijpbaar ; ze vervagen en verdwijnen van harde of andere “ schijven ”. Schilderkunst is vandaag meer dan ooit materie

; de verf die zich manifesteert in een al dan niet concrete en naar de werkelijkheid verwijzende constellatie van vormen die commentaar geven op de perceptie van de wereld of op het gemoed van de maker / kunstenaar. De grote vraag binnen het actuele schilderen is de vraag naar “ wat ” te schilderen eerder dan “ hoe ” te schilderen. Het proces van deconstructie van het schildersgebaar is een evolutie geweest dat eindigde bij de nulgraad van het schilderen in pakweg het midden van de jaren zeventig. We denken aan de fameuze baanschilderijen van Frank Stella die als pionier op het einde van de jaren vijftig het begrip compositie uit de weg ging door de contouren van de drager te volgen in een patroon van strepen congruent aan de “ vorm ” van de drager. Denken we ook aan de witte schilderen van de Amerikaanse kunstenaar Robert Rauschenberg, de systematische verftoetsen van Niele Toroni of aan de grijze schilderen van Gerhard Richter waarin de verf zich manifesteerde in de neutraliteit en antiverhalende kwaliteit van de verf. Alleen de aanbreng van de verf in de context van een afgemeten drager of in de context van “ een ” architectuur waren nog de resterende en persoonlijke sporen van de kunstenaar/maker — getuigenissen van artistieke productie. Anderen zoals Ad Reinhardt en Olivier Mosset wisten de “ artistieke ” hand volledig te verbannen in hun schilderkunst. Ze probeerden met de rol of met industriële spuittechnieken de kunst zo ver mogelijk te houden van insinuaties waarin de kunst zou kunnen doorgaan als heroïsche bezegeling van een eng particuliere activiteit over al even eng persoonlijke ervaringen.

De schilderijen van Charlotte Beaudry zijn ontstaan vanuit een kijken naar de werkelijkheid vanuit ‘het tweede oog’. Ze componeert haar thema’s via het maken van video’s of op basis van het nemen van reeksen foto’s. De virtuele oorsprong van haar schilderijen maakt dat haar “ beelden ” een afstand behouden ; een meer algemene/exemplarische geldigheid waarin de toeschouwer zich het beeld kan toe-eigenen voor eigen “ intern ” gebruik. Een treffend voorbeeld is de reeks roads die bestaat uit een raster van 28 kleine schilderijen die de gelijkenis doorstaan met snapshots gemaakt met een polaroid, een handig toestel dat sinds kort niet meer in de handel is. Dit werk is gebaseerd op een reeks foto’s die ze maakte tijdens een wandeling in haar streek van afkomst. De wandeling is een “ loop ” en abstraheert de act van het wandelen tot een punt waarop het landschap haar specifieke eigenschappen verliest en haast een algemeen geldend “ schema ” wordt voor een banaal/doordeeweeks landschap. Het wordt duidelijk en voelbaar dat de tijd zich hier meester maakte van de verf. De opeenvolgende sequenties doen denken aan een filmische/cinematografische ervaring van de natuur waar de mens — in tegenstelling tot heel wat ander werk van Charlotte

Beaudry — geheel buiten beeld valt en blijft. Het is een bijzonder werk — een gestructureerd en minimaal ogend patchwork dat het kijken letterlijk op gang brengt. De blik op de natuur wordt herleid tot een gefilterde/essentiële weergave van het kijken — zonder details en bij gevolg plaatsloos. In deze reeks zien we stukjes ordinair landschap passeren die als het ware een aaneenschakeling vormen van clichés van het kronkelend pad in het landschap.

De methodiek die Charlotte Beaudry gebruikt in deze reeks om beweging in het zien en denken op te roepen, herhaalt ze in haar andere werk in feite op een zelfde en meer beeldbevoren manier. In de schilderijen met anonieme motieven van trofee/bekers, Boeddha's, accumulaties van messen en met de monumentale weergave van meisjes, voltrekt zich een zelfde intentie om het beeld “ verder ” te laten uitdeinen/bewegen in de “ geest en verbeelding ” van de toeschouwer. Haar composities zijn als filmstills ; het zijn details van gebeurtenissen en/of visuele vaststellingen waarbij de perceptie de decodering laat plaats vinden buiten de grenzen van de compositie. Heel scherp zijn de werken waarin Charlotte Beaudry de figuur/een jong meisje — dat nooit haar “ ware ” gelaat laat zien — onderdompelt in de achtergrond van monochrome kleur ; kleur die is aangebracht met een spuitbus of via de zichtbare geste van een schilders(be)handeling.

In deze werken gaat de afgebeelde figuur een gevecht aan met de kleur, met de achtergrond en bijgevolg ook met de illusie van de ruimte van de schilderkunst tout court. De bewegende/dansende figuur duwt de verf, de kleur en.... de ruimte van het beeldvlak weg waardoor het schilderij een haast didactische kwaliteit wordt toegemeten waarin de leugen van de schilderkunst letterlijk in de verf wordt gezet. In een ander prachtig werk bemerk je hoe een jonge vrouw letterlijk buiten het beeldvlak “ wandelt ”, ietwat raadselachtig en schaars gekleed met een hemd dat de gelijkenis vertoont met de schittering van een discobol. De beweging doet ogenblikkelijk denken aan de vroege cinematografische experimenten met seriële foto's van Edward Muybridge. opnieuw bedient Charlotte Beaudry zich van cadrages van beelden waarin het “ buiten beeld lopen ” van een figuur de suggestie van beweging accentueert. Het is een schitterend schilderij dat ook iets heel primair en “ basic ” uitstraalt. Het is alsof hier een didactisch beeld van de evolutieleer van aap naar mens een echo wordt via de figuur van een eigentijds jong meisje. De details van voeten en hand zijn weggelaten zodat het motief haar menselijkheid verliest en een representatie wordt van een algemener “ mensbeeld ”. Ooit beweerde de Amerikaanse

kunstenaar John Currin dat schilderen een erotische daad is ; dat het penseel een erotischpenetrerende spelerei onderhoudt met het canvas. in de schilderijen van Charlotte Beaudry verschuilt zich ook een erotische gelaagdheid die echter impliciet blijft en ver weg van elke vorm van spektakel.

Hoewel de iconografie van Charlotte Beaudry vrij dicht bij het leven blijft, is haar beeldtaal misschien toch wel te interpreteren als een zachte kritiek op “ la société du spectacle ”. Dansende jonge meisjes, Boeddha’s, details van de lijven van “ nationale ” schoonheidsmissen gedrapeerd met het lint van het land dat ze vertegenwoordigen, anonieme bekers en verzamelingen messen... passen perfect in een reservoir van beelden waarin het volk/de massa verbleekt van plezier en vermaak. De schilderkunst van Charlotte Beaudry ligt verzonken in een zachte referentie aan het legaat van de schilderkunst. Haar mooie werk met een schietschijf doet zijdelings denken aan Jasper Johns en haar monumentale rondedans van jonge en opnieuw emotioneel weergegeven meisjes is ontegensprekelijk haar variant op *Danse II* (1909) van Henri Matisse. De picturale accumulatie van messen kan dan weer als een saluut worden beschouwd aan de popart en aan de eerste verschijnselen in de kunst op het vlak van het afbeelden van accumulaties van objecten en voorwerpen.

De schilderkunst van Charlotte Beaudry is te situeren tussen de plooiën van representatie met filmische allusies. Haar schilderkunst is een “ open ” manier van dialoog met de toeschouwer, die in alle verhalende vrijheid wordt gelaten omdat zij details weglaat en hoogstens de toeschouwer confronteert met de verleidelijke contouren van de werkelijkheid. de verf spreekt niet — de verf beeldt hier fragmenten uit van een tijdgeest in een taal die zich als eigentijds aandient tegenover “ de tijd en het nu ” waarin haar kunst wordt geproduceerd. De schilderkunst van Charlotte Beaudry oefent zinnelijke, afstandelijke en insinuerende prikkels uit op de wil en intentie van eenieder om beelden te decoderen tot een coherente zingeving — een inherent menselijke bezigheid die enkel en alleen voor de particuliere rekening blijft van de “ vrije en autonome ” ontvanger/toeschouwer.

© *Luk Lambrecht*

More info about Charlotte Beaudry : <http://www.charlottebeaudry.net/>
More info about the book : <http://www.charlottebeaudry.net/book.htm>

About the author :
Luk Lambrecht is a critic, author and curator at CC Strombeek, B.